

NOVOROČNÍ PŘÁNÍ BRNĚNSKÝM SENIORŮM

Rok 2015 je již za námi. Byl rokem pro nás v lecčem náročném, ale přinesl i nejednu dobrou věc, za niž můžeme být právem vděční. Věříme, že i nám přinesl spoustu vzpomínek, které nám vykouzlí úsměv na tváři, i když vyrovnat se s nimi nebylo někdy snadné.

Do nového roku 2016 si z celého srdce přejeme, aby životní zkoušky, jimiž jsme prošli, byly již zdárně za

námi, aby nám rok 2016 splnil naše přání a přinesl nám spoustu krásných chvil s rodinou i přáteli!

Mějme na paměti, že ty nejdůležitější věci - lásku, přátelství a zdraví si za peníze koupit nemůžeme. Proto věnujme více času a energie tomu, co nás umí zahřát u srdce. To jsou chvíle, k nimž se budeme rádi vracet a s láskou na ně vzpomínat.

Hubert Fadrus

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

DUŠE

Nedělní odpoledne
Za barem míchám nápoje
Básník i malíř
Chci to oboje
Moje kniha
Moje próza
A není to žádná póza
Účtuji se světem
Účtuji s lidmi
Kde kdo v mé duši bydlí
Zvláštní hosté
Nájemníci bez placení
Peklem jsou dávno zatraceni
Utíkejte dokud je čas
Nebo Vás vyženu sama
Možná Vám zvoní hrana
Ani nalevo
Ani napravo
Chodím středem
Malý souboj spolu svedem

Markéta Dohnalová

PROČ BYCHOM SE NETĚŠILI ...

Ano, v tomto duchu se konal v pátek 22. ledna 2016 už třetí společenský ples Svazu důchodců České republiky, městské organizace Brno. V 17 hodin zahájila už třetí ples této organizace její předsedkyně Mgr. Alena Kudličková a uvítala v žabovřeském hotelu Kozák přítomné hosty i ostatní návštěvníky. Už tradičně mezi nimi byli zástupci Jihomoravského kraje, Magistrátu města Brna, zástupci městských částí, stejně jako zástupci některých spolupracujících organizací.

Po zahájení pokračoval ples vystoupením dvou manželských párů, předvedli perfektní ukázkou slowfoxu a tanga. Oba páry tančí při tanečních soutěžích po celé Evropě, jedním z míst, kde předvádějí své umění, je i taneční studio Stabil Brno v nedalekém Rubínu, zde pořádají kromě jiného i lekce cvičení pro seniory. Celý ples po hudební stránce provázela už populární hudba pana Jana Vyziny, máme ji rádi, protože dokáže velmi

dobře a citlivě vystihnout a poznat přání i náladu právě nás, seniorů a podle toho volí svůj repertoár.

Významně k tomu, že přítomní byli nadmíru spokojeni, přispělo prostředí. V hotelu Kozák v Žabovřeskách je útulno, obsluha nadmíru profesionální, dokonalá pohoda a beze zbytku příjemná atmosféra. Nepokazila to ani skutečnost, že doprava na ples byla značně komplikovaná až obtížná (pro nás seniory) díky probíhající roční

rekonstrukci celé komunikace na ulici Minská.

Zůstalo to, co jsme si předsevzali, „proč bychom se netěšili“ i přes všechny starosti, problémy a úskalí, které nám dnešní doba přináší. Scházejme se dále na takových pěkných akcích a navazujme a pěstujme přátelství, která i zde můžeme navázat, třeba zde u Kozáků opět 20. ledna 2017 na 4. plese.

Hodně zdraví a optimizmu přeje
Libuše Gottwaldová

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI
Svaz důchodců České republiky, Městská organizace Brno
pořádá členskou schůzi spojenou s oslavou MDŽ
8. března 2016 od 14 hodin v Bílém domě - Bakalův sál.

Před schůzí se uskuteční krátké kulturní vystoupení.
Těšíme se na setkání s Vámi!

MěV SD ČR Brno

ZVÝŠENÝ ZÁJEM SENIORŮ O STUDIUM UNIVERZITY TŘETÍHO VĚKU V BRNĚ

V rámci celoživotního vzdělávání seniorů nabízejí brněnské univerzity, veřejné vysoké školy a kulturní instituce soubor vzdělávacích programů univerzity třetího věku (dále U3V). Jednotlivé vzdělávací kurzy napomáhají nejen prohlubování dosavadních vědomostí a dovedností, ale také prezentují nové poznatky, obory a technologie, které jsou jinak seniorům nedostupné. Všechny typy vysokých škol vstřícně umožňují seniorům využívat své prostory a vybavení (jazykové a počítačové studovny, přednáškové sály a učebny, knihovny, univerzitní kina aj.), ke kterým nemají senioři jinak přístup. U3V jako nejvyšší forma vzdělávání seniorů přispívá k jejich sebezdokonalování a seberealizaci. To napomáhá k udržování duševní kondice, odbourání mentálních bariér a zažitých stereotypů, procvičování koncentrace, zvýšení sebevědomí a sebekritičnosti, nabízí možnosti kontaktu s vrstevníky, akademickým sborem a studenty VŠ.

V rámci brněnských univerzit a veřejných vysokých škol jde konkrétně o nabídku kurzů organizovaných Centry U3V na MU (od r. 1990), VUT, MENDELIIU, VEFU a od r. 2012 i na JAMU v Brně. Kulturní instituce nabízejí od r. 2006 Senior akademii a Kulturní univerzitu třetího věku.

Na druhé straně očekává vedení U3V zájem o studium seniorů kreativních, s intelektem. Rovněž se předpokládá, že přihlášení senioři zaplatí zápisné a řádně budou plnit studijní povinnosti (docházka, dialog s přednášejícím, samostudium v odborných knihovnách, vypracování dílčí a závěrečné seminární práce).

Posluchači U3V mají možnost z výběru celé škály kurzů – od osmisesestrálních přes dvou a jednoroční až po krátkodobé cykly a jednotlivé přednášky. Ke studiu si mohou v Centrech U3V zakoupit odborné publikace podle vlastního zájmu s výraznou slevou. Zdarma obdrží texty přednášejících pedagogů, čtenářský průkaz a průkaz účastníka kurzu. Součástí U3V jsou jednodenní kurzy, výstavy, umělecké produkce a speciální akce dané vysoké školy.

Podle délky absolvování kurzu U3V obdrží senioři na závěr studia diplomu, certifikáty, drobné dárky (fotografie a různé propagační materiály aj.). Účastníci kurzů U3V často navštěvují souběžně i dva cykly přednášek v různých dnech u různých organizátorů, kde mají opakovanou možnost kontaktu s vrstevníky a navázání přátelských vztahů.

V letošním akademickém roce 2015/2016 byl zaznamenán enormní zájem seniorů o pilotní kurz a druhý kurz U3V na Hudební fakultě (na Divadelní fakultě jde již o pátý kurz). Přitom je kapacita poslucháren omezená. Tento zájem seniorů je motivován exkurzemi v prostorách brněnských divadel, ukázkami pohybové výchovy mladých adeptů herectví, uměleckými produkcemi pedagogů a studentů JAMU (v sakrálních objektech, koncertních sálech a učebnách). Seniorům přinášejí kurzy U3V na JAMU zejména nové estetické a umělecké zážitky, naplnění pocitu krásy a duševní harmonii.

Velký zájem seniorů kromě výše uvedených kurzů JAMU je rovněž o odborné cykly přednášek na Masary-

kově univerzitě v Brně. Jde o dvouletý kurz „Kulturní dědictví a památková péče na jižní Moravě“, tříletý kurz „Dějiny umění a vizuální kultury“ a dva krátkodobé kurzy: „Hudba v českých dějinách“ a kurz k dějinám naší i světové kinematografie v univerzitním kině Scala. Opakovaně je velký zájem seniorů rovněž o kurzy U3V na MU, konkrétně humanitní, jazykové, všeobecně zaměřené, přírodovědné, pohybově relaxační a o přednášky týkající se globálních problémů a speciální přednášky na aktuální témata (např. jaderné elektrárny).

Z vlastní zkušenosti autorky a současně posluchačky několika kurzů si dovoluji uvést některé postřehy ke studiu seniorů. Soubor vzdělávacích programů napomáhá nejen k rozvoji dosavadních životních studijních zkušeností, ale přináší zásadní odpovědi na aktuální otázky politiky, ekonomiky, otázky z oblasti sociální, kulturní, včetně etických hodnot mezilidských vztahů. Kontakt a dialog seniorů se studenty a pedagogy VŠ napomáhá k rozvoji pozitivních mezigeneračních vztahů, zmírňuje negativní vlivy stárnutí. Učí seniory obhajovat vlastní názor, nepodléhat panice, pocitům strachu, křivdy, nespravedlnosti, bezmoci a všem formám manipulace.

Získané poznatky, moudrost a životní zkušenosti seniorů v korelaci s aktuální migrační krizí vedou k uvědomění si vlastní identity, sepětí s vlastním národem, jeho kulturním dědictvím, tradicemi, zvyklostmi, vírou a životním způsobem.

V Brně dne 7. ledna 2016

Jana Vrabcová

ZEMŘEL PhDr. MILOŠ HUDEC

Po dlouhé nemoci zemřel 2. ledna ve věku 80 let PhDr. Miloš Hudec, nepřehlédnutelný svou postavou a především košatostí znalostí i nesmírnou šíří kulturního rozhledu. Řadu let, kdy vedl kulturní rubriku v brněnském levicovém občasníku Echo, nechyběl na žádné významné divadelní premiéře a výstavě výtvarného umění. V popředí jeho zájmu bylo i folklorní dění. Poslední roky svého života musel dělit čas mezi léčebné pobyty v nemocnicích a doma mezi obrazy od svých přátel – výtvarníků Borka Bayera, Františka Cundrly, Gertrudy Göpfertové, Františka Januly, Františka Kudláče, Vladimíra Křepinského, Guida Tavagnacca, Vladimíra Vašíčka, Milana Zezuly...

Jeho velkou láskou byl strážnický mezinárodní folklorní festival. V letech 1972 až 1975 byl dokonce členem jeho organizačního výboru. To pokládal za mimořádnou poctu, protože tento festival považoval za nejvýznamnější a nejreprezentativnější folklorní akci v republice. „Byla radost spolupracovat s takovými osobnostmi jako byli Slávek Volavý, Václav Frolec, Josef Tomeš, Jan Souček, Zdenka Jelínková, Věra Haluzová, Dušan Vlach, Bohumil Mlýnek či řada funkcionářů Jihomoravského krajského národního výboru. Byli jsme dělným kolektivem. Nikdy nešlo o nějaké rezortnictví. Kdo mohl, podal pomocnou ruku i jinde. Tam, kde toho bylo třeba. Kolem výboru se točila velká skupina milovníků Strážnice. Za všechny vzpomenu bývalého senátora Jana Bendu, malíře Aleše Černého, Františka Cundrly a Vojtěch Štolfu. Otázka zdatu festivalu byla pro ně stejně jako pro nás otázkou cti“, řekl mi v jednom z našich rozhovorů.

Na otázku, kde jsou jeho kořeny vztahu k folkloru, nehledal odpověď dlouho: „Narodil jsem se v Kyjově. Tam jsem se setkával s folklorem na každém kroku. A nejen to. V Kyjově byla silně rozvinuta tzv. aktivní kultura. Hráli jsme divadlo, pořádali výstavy, zpívali v mnoha sborech, hrálo tam několik orchestrů, běžná byla literární pásma, soutěže, besedy, taneční zábavy. Folklor nikde nechyběl. Někdy bylo až nemilé, když se třeba dialekt vloudil do Nezvalovy hry Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou. Vše s folklorem organicky souviselo. Jednou se ptali akademického malíře Vladimíra Vašíčka, proč má jeho Svatobořanka i nohy červené. Odpověděl, že to pramení z folkloru. Zkuste celý den okopávat vinohrad,

krev se nahrne do hlavy a i modrou uvidíte červeně. Prý proto je tolik červené v našich ornamentech. Když jsem odešel z Kyjova, nejvíce mi chyběly slovácké tradice. I v Praze jsem vystupoval v kroji. Zpíval u cimbálu. Udržoval svůj dialekt. Po návratu na Slovácko jsem byl velmi zaujat spartakiádní skladbou Rodná země a do folkloru se vrátil. Jako učitel jsem však viděl svou polohu v práci s dětmi. Nejvíce jsem spolupracoval s Pavlem Čechem a jeho dětským folklorním souborem Podlužánkem. Byli jsme na velkém zájezdu i v Moskvě a recipročně u nás hostili moskevský dětský soubor Rudé plachty.

Životní cesty zavedly Miloše Hudce do zahraničí častěji. Do Skandinávie, Německa, Mongolska, Konžské republiky, Polska, Ruska a Francie. Všude se o podporu folkloru hodně mluvilo a psalo. „**S úctou k jejich podmínkám jsem byl vždy hrdý na to, co máme v lidových tradicích vžito u nás doma. Pracoval jsem řadu let na našem velvyslanectví v Paříži, kde jsem byl ředitelem české základní školy. Ani tam jsem se neměl za co stydět. Cítil jsem se podobně jako malíř Joža Uprka, když v roce 1902 vozil po Hornácku francouzského sochaře Augusta Rodina. Mluvil jsem o národní hrdosti, o vztahu k folkloru. Musím si postesknout, jak v našich sdělovacích prostředcích dost často „odborníci“ pomlouvají náš vztah k folkloru jako produktu propagandy minulé doby. O to více si vážím folklorních pořadů, které uvádějí Česká televize, Český rozhlas a Radio Proglas. Pro mne jsou folklor a lidové tradice vůbec projevem lásky k životu a především lásky k vlasti. Všichni velcí národopisci z toho vycházeli. Sušil, Bím, Václavík, Klusák a mnoho dalších. Milovali lid, s nímž navždy spojili svůj život, myšlení a práci. Současným nositelům folklorních tradic přeji, aby se jim podařilo dosáhnout toho, co bylo řečeno při jejich vzniku. Nemusí to mít vždy lehké. Prostí lidé spjatí s rodnou hroudou jistě ocení jejich práci. Strážničánům z Národního ústavu lidové kultury přeji, aby se jména Krist, Ondrušová, Blahůšek, Škapík a Šimša vyslovovala se stejnou úctou jako Volavý, Holý, Slováček, Harnoš...“**, uzavřel tehdy náš rozhovor PhDr. Miloš Hudec, na kterého s dojetím a úctou vzpomínám.

Bohumil Hlaváček

Ilustrační foto: Slovácký soubor Šafrán z Brna. Foto: archiv redakce.

ZE ŽIVOTA MÍSTNÍCH KLUBŮ

Konec roku 2015 byl pro většinu klubů nejen bilancováním odcházejícího roku, ale současně i plánováním činností roku následujícího. Dobrým takovým příkladem je velmi aktivní klub seniorů ve **Staré Lišni**. Takřka každý den v týdnu (mimo víkendy) se senioři setkávají u různých činností, ať už to je cvičení na posílení svalů a kloubů, plavání, taneční zábavy, vycházky do přírody nebo přednášky s různou tematikou. Zřídili i tzv. „informační okénko“ v klubovně na Kotlance, kde je prostor i pro různá setkání a posezení.

V mnoha klubech seniorů na konci roku oslavovali i jubilanti, nejnak tomu bylo i v **Novém Lískovci**. Zde oslavovali hned několik nejstarších, jako vždy přišly i děti z mateřských školek, zrecitovaly, zazpívaly a byly odměněny vydatným potleskem i drobnými laskominami. Konec roku se aktivně zakončoval a oslavoval i v místním penzionu na Koniklecové, kde připravili pro seniory hned několik akcí. V listopadu to byl sportovní den s několika lehčími disciplinami za asistence studentů, kteří pomáhali s plněním úkolů. Další akcí na stejném místě byla přednáška o aktivním stárnutí i o tom, jak se bránit napadení. Předvánoční atmosféra byla zpříjemněna malým občerstvením s domácím cukrovím.

Kohoutovický klub seniorů má na programu řadu aktivit, ze kterých je možné si vybrat dle chuti, ať už to je klub tarokářů či taneční kroužek „country“, výtvarný, pěvecký nebo i cestovatelské besedy připravované s Knihovnou Jiřího Mahena. Pořádají i akce mimo knihovnu, mezi ně patří například rehabilitační cvičení v ZŠ Charbulova. Program klubu je již připraven na první dva měsíce roku 2016.

Klub seniorů **Brno-sever (Husovice, Lesná, Soběšice, Zábrdovice)** sdružuje hned několik klubů (Klub Ibsenova 2, Okružní, Klub Kutílek, Klub seniorů Šrámkova). Podle toho také vypadají aktivity těchto klubů i jejich náplň. Kluby pořádají přednášky s různými tématy, hudební pořady, jednodenní zájezdy, návštěvy muzeí a využívají též možnosti plavání v prostorách TJ Lesná i cvičení pro zdraví. Uskutečňují různá posezení u kávy, probírají zajímavosti z novin, rozloučení se starým rokem a setkání po Vánocích. Tato městská část má značný počet dlouhověkových občanů, pro zajímavost stojí uvést, že tu žije sedmáct devadesátiletých seniorů a

jedenáct osmdesátipětiletých, stoleté jubileum tady oslavovala i paní Macháčková z Černých Polí.

Program klubu **seniorů z Obřan** je rovněž pestrý a pokračuje v něm s úspěchem i nová paní předsedkyně. Pravidelně se již uskutečňují narozeninové besedy, posezení u kávy, velmi úspěšně proběhla Kateřinská zábava s bohatým programem. Pro potěšení vystoupila taneční skupina paní Šmarodové a na Mikulášskou besedu s bohatým programem přišel i Mikuláš. Naro-

zeninovou besedou i s živou hudbou se senioři rozloučili se starým rokem.

Senioři v Tuřanech opět nezahálejí a ve spolupráci s chudčickými seniory, mimo jiné aktivity, uspořádali velkolepou „Mikulášskou veselici“. Zájem o ni a pak návštěva byla značná, málem nestačila pojmout všechny zájemce, rozhodila i ostříleného a zkušeného pana předsedu. Přes všechny problémy vše bylo pěkné, i veselice byla důstojným zakončením uplynulého roku.

Libuše Gottwaldová

Jak využívá svůj volný čas Klub seniorů v Bystřici

Donedávna nijak oslnivě, členové klubu se nescházeli, nebyl důvod. Klub neexistoval, před časem byl rozpuštěn. Vedení radnice proto začalo hledat, přemýšlet, kdo by si vzal na starost volný čas těch, kteří ho chtějí smysluplně zaplnit.

23. dubna 2015 ve Společenském centru na ulici Odbojářské byl na setkání, které vedl místostarosta pan Klimeš, zvolen nový výbor, do jeho čela byl postaven volbou přítomných Štefan Kandalec. Na co se začali přítomní těšit? Jejich možnosti jim nastínila Mgr. Alena Kudličková, předsedkyně městské organizace se sídlem v Brně na Běhounské ulici. Poutavě a barvitě vyličila, jak vhodně a výhodně lze volný čas využít. Zájem o členství začal být velký. Hned první den o členský průkaz požádalo a členský příspěvek zaplatilo 50 starších bystrckých občanů, akcí se však, to je dobře říci, zúčastňují i další, zatím nečlenové.

Co je náplní? Výbor akce organizuje třikrát měsíčně. Kulturní akce jsou pořádány ve Společenském centru, jeho využití umožňuje radnice. Jde o hudební produkce skupin i sólistů - zaujal

například více než devadesátiletý pan Šebr, stále ještě krásně hrající na saxofon, přesvědčil nás, že vše ze hry na nástroj zná, nic nezapomněl - odborné přednášky, vystoupení dětských instrumentálních skupin pod vedením Mgr. Chmelové, ředitelky Soukromé základní hudební školy v naší městské části. A mohli bychom pokračovat - dětský balet, recitace, jen takové povídání, co člověka obohacuje. Jindy si jen tak vyjdeme do přírody - na turistický pochod - úměrně věku a kondici.

Za poměrně krátký čas od vzniku jsme již uspořádali i akce větší - navštívili jsme zámek v Kroměříži, Lysicích, Lednici, Vranov, Křtiny, propast Macochu, v Brně jsme poznali planetárium, podzemní labyrint na Zelném trhu. Je toho mnoho, co chceme ještě - i v letošním roce - uspořádat. Výbor se snaží, členové o akce mají zájem, radnice nás podporuje - a to vše ke smysluplnému trávení volného času patří. Všem, kteří na tom mají podíl, děkujeme.

Štefan Kandalec,

předseda Bystrckého klubu seniorů

PLÁN ZÁJEZDŮ NA ROK 2016

KVĚTEN

Královéhradecký kraj:

- KUKS,
- Nové Město nad Metují.

KUKS - Barokní lázně, špitál, lékárna - založené v 1. pol. 18. století hrabětem Františkem Antonínem Šporkem. Alegorické galerie ctností a neřestí Matyáše Bernarda Brauna. V Novém lese „Betlem“ plastiky tesané do skal také z dílny M. B. Brauna.

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - městská památková rezervace - renesance. Původně gotický zámek barokně přestavěn, vyzdoben roku 1910 Dušanem Jurkovičem včetně zahrad, vybaven architektem Pavlem Janákem.

ČERVEN

Olomoucký kraj:

- HORSKÁ CHATA REJVÍZ,
- NOSKOVA CHATA.

HORSKÁ CHATA REJVÍZ, NOSKOVA CHATA s židlemi s vyřezávanými opěradly ve tvaru konkrétních obličejů. Naučná přírodovědná

stezka 3 km, přírodní rezervace, Malé a Velké mechové jezírko.

ZÁŘÍ

Pardubický kraj:

- PARDUBICE,
- LÁZNĚ BOHDANEČ,
- KUNĚTICKÁ HORA.

PARDUBICE - městská památková rezervace - původně gotický vodní hrad, dnes zámek, galerie. **LÁZNĚ BOHDANEČ** - architektura Josefa Gočára. **KUNĚTICKÁ HORA** - husitský hrad restaurovaný Dušanem Jurkovičem.

ŘÍJEN

PRAHA, - letiště Václava Havla.

Letiště Václava Havla, provoz a zázemí s odborným výkladem (pouze v případě, že se uklidní mezinárodní terorismus).

Cenová kalkulace a termíny zájezdů budou upřesněny v dubnovém čísle Brněnského seniora.

Ing. Milena Leichmannová,
vedoucí zájezdů

A CO V BRNĚ? ZASLOUŽÍ SI ZDE PETR BEZRUČ ULICI A CYKLISTICKOU STEZKU?

Faksimile rukopisu Petra Bezruče:

„Svět lichý poznáš: Když se život zkrátí, psy, koně, ptáky budeš milovati.“

*Svět lichý poznáš: Když se život zkrátí,
psy, koně, ptáky budeš milovati.*

*4.XII. 97.
Kvotělec na Haně*

Petr Bezruč.

Ledasco se na internetu člověk dozví, nejčastěji to, co ani nechce vědět, bez čeho se určitě obejde. A nemusí to být hrůzy, neštěstí. Stačí pochopit, jak někteří mezi námi na jednu berou život jinak, tak nějak prakticky. Mají něco vyřešit, zařídit, obstarat? Proč ne, vždy mají řešení, problémem je jen to, že ostatní se diví, někteří možná i pláč.

Že takové příklady nejsou, nesetkali jste se nimi? To je právě ten nedostatek studia, „studia“ internetu. 17. prosince byste se dověděli, že pravděpodobně bude v poměrně blízkém městě, Kostelci na Haně zbourán jeden dům proto, že na jeho opravu nejsou peníze. Zatím nic překvapivého, bývá to tak i v jiných případech, peněz není nikdy dost, zvláště jde-li o devět milionů, na které jsou opravy odhadnuty. Aby mohly být ušetřeny, požádal olomoucký hejtman Rozbořil o vyřazení „Bezručova domu“ ze seznamu movitých kulturních památek, to po dohodě se starostou Kostelce na Haně Hynkem. Vyřazení ze seznamu muselo proběhnout proto, že tato donedávna ještě kulturní památka byla místem, kde od roku 1939 trvale žil až do své smrti v roce 1958 básník Petr Bezruč. Pan starosta vysvětlil přísnost na tohoto básníka a spisovatele, od roku 1945 národního umělce tvrzením, že jeho přínos pro společnost byl nadnesen, neměl takové zásluhy, nezasloužil si takové pocty, výhody.

Pan starosta pasující se na estetického soudce, jde v otázce významu Bezruče pro českou národní kulturu

drže proti názoru nejvýznamnějších osobností našich moderních dějin. Cítí se povolanejší než F. X. Šalda, jehož jménem se zaštiťuje jedna z dnešních cen. Šalda měl Bezručovo dílo, Slezské písně za „zázrak“ a „čin v nejkrásnějším a nejsilnějším slova smyslu“. Napsal slova obdivu i o Stučkonosce modré z roku 1930, z níž citoval a poznamenal: „Takto silně dovede ještě udeřit do strun beskydský rapsód...“

Kdo nedá na Šaldu, může si slova obdivu vyčíst z hodnocení Karla Čapka. Pro tohoto velikána české literatury, po celém světě ještě dnes ceněného, byly Slezské písně dílem stvořitelským, hodnotil je jako „vzácnou a horoucí knihu“. Jak si této osobnosti cení, dal najevo svým odchodem z Akademie věd a umění proto, že tam nebyl zvolen právě Petr Bezruč. A Jaroslav Seifert? U toho snad o jeho morálním profilu nikdo nepochybuje. Ten o Janáčkovi, Mahenovi, Švabinském a právě Bezručovi ve svých publicistických článcích z let 1939-1986 napsal: „To byli velikáni, kteří zanechali národu odkaz nejcennější.“ A už předtím, když byl Bezruč prohlášen národním umělcem, Seifert připomněl, že Bezruč je „básníkem českého národa v nejplnějším významu těchto slov“. Vysvětlil, že snad jen Neruda ve svých Zpěvech pátečních vyslovil mužněji a básničtěji politikou ideu národa. Spolu s Erbenovou Kyticí, Babičkou Boženy Němcové a Máchovým Májem patří Slezské písně podle nositele Nobelovy ceny za literaturu Jaroslava Seiferta

k nejčtenějším a nejmilovanějším knihám českého lidu.“

V Brně Petr Bezruč dlouho žil, studoval tu na Slovanském gymnáziu (jeho otec profesor Antonín Vašek má na budově bývalé školy na dnešní Rooseveltově ulici pamětní desku), Petru Bezručovi ji odhalili na budově pošty na Nádražní ulici, kde jako poštovní úředník, později jako inspektor, po návratu do Brna z Opavy až do roku 1927 pracoval.

Plně zhodnotit tohoto velikána naší literatury v krátkém hodnocení nelze. Zasloužil si za svého života, ale i dnes úctu, protože jeho dílo bylo a je lidské, blízké většině příslušníků národa. Stačí se podívat na zápisky studentů na internetu, když už jsme u něho začali.

Jan Žáček

Petr Bezruč

Valčice

*Tři starečci kvapíce
stihli města lem:
nejsou-li to Valčice,
kynoucí nám třem ?*

*Co vás těší nejvíce,
když dojdete sem?
Révu mají Valčice,
vínorodá zem!*

*Rybníků zde trojice,
břeh kryt palachem:
zde končily hranice
a moravská zem!*

*Dnes za městem hranice,
držme proti všem:
dnes jsou naše Valčice,
zde moravská zem!*

*Srazte, děti, sklenice,
k čertu se smutkem:
zdrávy buďte Valčice
a moravská zem!*

*Pod lipami silnice,
do Lednice jdem:
na shledanou Valčice,
vínorodá zem!*

POTŘEBUJEME ÚSTAVU ZEMĚ?

Přibývá empirických důkazů, že dnešní protipřírodní kultura je dlouhodobě neudržitelná. Zaměřením, rozsahem ani strukturou neodpovídá Zemi, poškozuje člověka.

Novověký civilizační optimismus na počátku nového tisíciletí střídají proto obavy a nejistota. Planetou obchází strach z konfliktního soužití různě historicky vyspělých kultur. Roste hrozba vojenských konfliktů, terorizmu, stěhování či migrace lidí a národů. Kulturám, které se rozvíjely v přirozeném prostředí a relativně izolovaně, bolestivě chybí globální zkušenost, hodnoty i program pro život na ekologicky ohrožené planetě.

Množí se výzvy ekologicky citících lidí, vědců a institucí k nalezení nového vztahu kultury k přírodě. Většinou ještě nejde o ucelené návody na řešení, ale jen o obavy a úzce pojaté úvahy, morální apely a soupisy zbožných přání. Poslední klimatický summit

v Paříži však naznačil, že se téma přírody nenápadně stává předmětem globálních politických úvah. Také hlava katolické církve papež František, riskující nepochopení a exkomunikaci konzervativním křídlem církve, vyzval v encyklice *Laudato Si* k péči všech lidí o jejich společný planetární domov. A to nikoli jen na základě víry, ale i v souladu s poznatky dnešní vědy.

Obávám se však, že východisko z krize snadno nenajdeme. Nepůjde jen o hledání nového sociálně politického uspořádání, tj. např. toho, co bude po kapitalismu. Sociálně spravedlivé společenské systémy mohlo lidstvo hledat zejména v období, kdy nebylo existenciálně ohroženo. Na zpusťované a ohřívající se Zemi dnes potřebujeme biologicky přežít. Čeká nás proto bolestivý sebezáchovný obrat jak v lidském myšlení, tak v adaptivní strategii našeho biologického druhu.

Pyšníme-li se vyspělou racionalitou, měli bychom pochopit, že nemáme jinou Zemi než tu, kterou nám přirozená vesmírná evoluce uchystala. Své biologické nastavení, které nás kdysi učinilo lidmi, změnit pochopitelně nemůžeme. Ale můžeme a musíme zachránit svůj domov, obyvatelnost planety. Musíme se zbavit predátorského duchovního paradigmatu a přijmout nejvyšší zákon ochraňující subjektivitu Země.

Ústava Země, kterou zde uveřejňujeme, je pokusem o změnu nynějšího predátorského duchovního paradigmatu kultury v paradigma biofilní. Vyzývá vědce, právníky, politiky i všechny odpovědné lidi k uznání popíraných práv a ničím nepodmíněné hodnoty naší planety. Filosofický návrh Ústavy Země je dostupný v několika samostatných autorových publikacích a také na webových stránkách www.ustavazeme.cz.

Josef Šmajš

Biofilní desatero

1. Člověče, uctívej Zemi, svou matku, svébytnou planetární bytost, jež tě zrodila.
2. Závisíš na Zemi každým nadechnutím, každým douškem vody, každým soustem.
3. Tvůj druh je na zeleném stromě života jen drobnou větvičkou, která po čase uschne.
4. Jsi postaven z chemických prvků Země, které, až umřeš, si planeta vezme zpět.
5. Lidé i všechny ostatní živé bytosti mají Zemi jen v užívání, jsou součástí velkolepého experimentu tvořivých sil vesmíru.
6. Země nemůže patřit ani žádné živé bytosti, ani člověku, jemuž se podařilo zapálit kulturní evoluci.
7. Kultura rovněž člověku nepatří, i když je jeho druhovou pýchou, vznikla z informace a produktů ukradených planetě.
8. Země kulturu nepotřebuje a její novátorství nemůže přijmout; po lidském zániku se ani nejdůmyslnější teorie a technické systémy na Zemi nezachovají.
9. Kulturní evoluce vytváří uměle uspořádanou stavbu, ale jen jako chatrč ze sutin bořeného chrámu staršího a nadřazeného kosmického výtvaru Země.
10. Člověče, respektuj starší, širší a mocnější systémy planety; pečuj o její tvořivou subjektivitu, již je tvá neposlušná subjektivita jen krátkým příběhem.

Více informací na www.ustavazeme.cz

21. 12. 2015, Josef Šmajš

3. společenský ples důchodců 22. ledna v hotelu Kozák se opět vydařil.

Tak příští rok, přátelé, opět nashledanou!

Proč bychom se netěšili?

VYŠLA RAJLICOVA KNIHA BRNO – ČERNÁ BÍLÁ

Brno - černá bílá je název pozoruhodné vzpomínkové publikace loni pětadevadesátiletého výtvarníka Jana Rajlich, která na sklonku právě uplynulého roku přišla na knižní trh z Akademického nakladatelství CERM. Přátelům a veřejnosti ji představili v Mahenově památníku v Brně. Po úvodním slovu editora, jímž je autorův pětadesátiletý syn doc. Ing. arch. Jan Rajlich, a vydavatele PhDr. Tomáše Čermáka pasáže z knihy přečetl člen Mahenovy činohry brněnského Národního divadla Vladimír Krátký. Následovala autogramiáda.

Otec a syn Rajlichové patří k nejvýraznějším brněnským uměleckým osobnostem. Jejich osudem se stal grafický design a vynikají v tomto oboru jako mezinárodně uznávaní tvůrci, organizátoři a propagátoři lidského dorozumění. Zasloužili se o zrod a rozvoj brněnského bienále užité grafiky. Jejich osobním přičiněním se Brno stalo světovým městem grafického designu. S plakáty obou Rajlichů se lze setkat v řadě zahraničních galerií. Oběma se dostalo vysokých poct v naší vlasti i v zahraničí. Jan Rajlich st., respektovaný guru grafického designu a mistr vizuální komunikace, vycházející z konstruktivistické avantgardy i z funkcionalistických tradic, upravil přes 150 knih, sborníků a katalogů, výtvarně zpracoval na 100 výstav a veletržních expozic a navrhl kolem 300 plakátů. Prezentoval svá díla na více než 300 kolektivních a téměř 50 samostatných výstavách. Zastoupen byl stejně jako jeho syn deseti exponáty i na

společné výstavě současných českých, japonských a tchajwanských plakátů Trio of Poster v Tchajpeji na přelomu loňského a letošního roku. Na výstavě **50 let artprotisu**, která byla do 30. listopadu otevřena v Křížové chodbě brněnské Nové radnice, měl svůj artprotis **Plameny – pocta Janu Palachovi**.

Nová Rajlichova kniha na 423 stranách s 254 černobílými a 49 barevnými ilustracemi mapuje čtyři desetiletí kulturního dění spojeného s Brnem, a to od autorova příchodu do tohoto města na sklonku čtyřicátých let až do devadesátých let 20. století. Osobitým pohledem vzpomíná na výrazné osobnosti, zejména výtvarné a literární, s nimiž se přátelil nebo pracovně setkával. Jmenný rejstřík zaznamenává 785 osob, vyskytujících se v textových i obrazových částech knihy. Žiji v Brně od poloviny září 1957, a tak velmi hodně těchto lidí znám, mnozí byli a dodnes jsou i mémi přáteli. Akademický malíř Vilém Mužík dokonce bydlel v Solniční ulici v domě, kde sídlila naše redakce ČTK. Malíř Vojtěch Štolfa byl mým sousedem v Černých Polích.

Autor i editoři v poděkování všem, kteří jakýmkoliv dílem přispěli k vydání knihy, uvádějí, že o vznik těchto vzpomínek se zasloužil básník PhDr. Tomáš Mazáč. Jako redaktor přílohy měsíčníku Kam v Brně vyzval na sklonku roku 2004 autora ke každoděsíčnímu psaní brněnských vzpomínek na pokračování a ten tak činil po čtyři roky. Ke 42 kapitolám z Kamu nakonec přibýlo dalších 33. Připomínají i různé události a překážky, které ovlivňovaly

život a to jak negativně, tak i pozitivně. Zaznamenané příběhy, osobní zážitky a dojmy dokreslují atmosféru doby. I to, že novodobé obrazoborectví pokračuje dodnes a z veřejných prostor v Brně už tak zmizela většina uměleckých děl (a to i zcela abstraktních), zejména plastik, mozaik apod., vytvářených v padesátých až osmdesátých letech. Ze zmiňovaného poděkování s potěšením cituji i tuto pasáž: „O dokončení a vydání knihy jsme pak byli posledních šest let neúnavně vybízení některými zasvěcenými, jako například členy brněnského Klubu novinářů – seniorů a z jeho středu zejména Bohumilem Hlaváčkem. Kvůli jeho mnohaletému naléhání mu patří dík za vznik této knížky.“

BOHUMIL HLAVÁČEK

Na snímku zleva: redaktor Jaroslav Bobek, autor knihy Jan Rajlich, redaktor Bohumil Hlaváček.

3. společenský ples důchodců 22. ledna v hotelu Kozák se opět vydařil.

MASARYKOVA DEMOKRATICKÁ AKADEMIE

POBOČKA BRNO

Vás a Vaše známé zve na besedy, které se konají v budově Pozemstav Brno, Masarykova ulice 31 v zasedací místnosti ve 2. patře (na konci chodby).

16. 2. 2016 v 17,⁰⁰ hod. **doc. PhDr. Luďek Galuška**, vedoucí Centra slovan-
ské archeologie Moravského zemské-
ho muzea.

Panovník, knížata a velmoži Velké Moravy v písemných a archeologických pramenech.

Přednášející vede archeologické výzkumy v lokalitách Staré Město, Hluk, Ostrožská Nová Ves, Modrá u Velehradu a na hradisku svatého Klimenta u Osvětiman. Přispívá k popularizaci výzkumů činností literární, televizními pořady i komentovanými prohlídkami archeologických lokalit pro širokou veřejnost. Naše přednáška bude dokladem houževnatosti, metodické složitosti i nezbytné mezioborové spolupráce při nahlížení do minulosti nejstaršího státního útvary našeho území i do organizace jeho elit.

15. 3. 2016 v 17,⁰⁰ hod. **doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D.**, vysokoškolská učitelka, levicová aktivistka, zakladatelka Alternativy Zdola.

Proč a jak jsme se stali kolonií.

Naše populární lektorka, autorka nové knihy „Jak jsme se stali kolonií“

nám na faktech ukáže postupný proces ztráty suverenity a její politické a hospodářské aspekty. Po letech prvotní akumulace národního kapitálu, úsilí o národnostní, hospodářskou a politickou emancipaci, vzniku samostatného státu a budování vyspělé demokracie jsme nyní za zenitem této vývojové trajektorie a klademe si otázky o renesanci cesty k návratu k dříve dosažené prosperitě. Jak je pravidlem autorky, nabízí i cesty změny nelichotivé pozice ČR.

29. 3. 2016 v 17,⁰⁰ hod. **M. A. Marie L. Neudorfllová, Ph.D.**, publicistka, emeritní historička Masarykova ústavu v Praze a členka Masarykovy společnosti v Praze.

Masarykova filosofie českých dějin.

O Masarykově filosofii dějin, o jeho konfrontaci s koncepcí Pekařovou bylo napsáno mnoho. V dnešní době přílivu migrantů z jiných kultur a tázaní po hodnotách a směřování Evropy, potřeba sjednocení národní a občanské komunity ČR je téma přednášky zvláště aktuální. Podle příslibu lektorky bude téma konkrétní víc, než by se z jeho názvu zdálo.

VYCHÁZKY V BŘEZNU A DUBNU 2016

* každé pondělí * sraz kolem 8,⁴⁵ hod. *
* odjezd před 9. hodinou *

7.3. Královopolské nádraží, autobus do Jehnic - kolem bílé zídky k chovným rybníkům do Mokré Hory.

14.3. Židenice - Stará osada, autobus 78 Velká Klajdovka - Šumbera, Velká Klajdovka.

21.3. Štefánikova čtvrť, autobus 57, zastávka „U buku“ zpět na lesní cestu Melatín do Bílovic.

28.3. Mendlovo náměstí, trolejbus 37, zastávka Jírovcova, rezervace koníleků, Myslivna - Pisárky.

SVÁTEK - Velikonoční pondělí.

4.4. Štefánikova čtvrť, autobus 57 - zastávka „Panská lícha“ - směr Panská lícha-Obřany.

11.4. Židenice - Stará osada, autobus 55 - Mariánské údolí - Podolí a zpět do Mariánského údolí.

18.4. Mendlovo náměstí, autobus 52 do Žebětína, zastávka „Žebětínský dvůr“, směr Helenčina studánka a zpět do Žebětína.

25.4. Štefánikova čtvrť, autobus 57 do Vranova, zastávka Útěchov náměstí - Mufloní studánka, Bohdaneckého pomník - lesník a zpět do Útěchova.

Eva Suchomelová,
organizátorka vycházek

„JARNÍ ZPÍVÁNÍ PRO ZDRAVÍ“

MíO SDČR v Brně-Žabovřeskách

uspořádá v rámci projektu **Zpívání pro zdraví,**

pod záštitou **náměstka hejtmána JmK Marka Šlapala**

a **starosty MČ Brno-Žabovřesky Pavla Tyralíka,**

ve čtvrtek 10. března 2016 v 17 hodin v KD Rubín kulturní program.

Na Jarním zpívání pro zdraví zahraje **Brněnská heligonka**, jako host vystoupí **humorista a imitátor Libor Pantůček.**

Předprodej vstupenek:

KD Rubín, TIC Radnická 2. Vstupné 50 Kč.

PRÁVNÍ PORADNA

Svaz důchodců ČR, městská organizace Brno, upozorňuje své členy na možnost využití právní poradny, která od 13. 10. 2015 obnovila svoji činnost. **Poradna pracuje každé druhé (sudé) úterý v době od 9,⁰⁰ do 13,⁰⁰ hodin v místnostech Svazu důchodců Brno, Běhounská 17.**

Pro členy naší organizace zdarma, nečlenové zaplatí poplatek 200,- Kč.

Výbor

Brněnský SENIOR - noviny MV Svazu důchodců ČR v Brně.

Adresa vydavatele a redakce, předplatné: Svaz důchodců ČR Jihomoravský kraj - městská organizace Brno, Běhounská 17, 602 00 Brno. Tel./fax: 545 575 257 • svaz.duchodcu.brno@seznam.cz • www.duchodcibrno.cz • IČO 69706824 • Editor PaedDr. Anna Štofanová, dále tvoří redakční radu Mgr. Alena Kudličková, PaedDr. Jan Žáček, RNDr. Hubert Fadrus, CSc., Libuše Gottwaldová, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová. • Redakční uzávěrka 15. 1., vyšlo 10. 2. 2016 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 3. 2016 • Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk: Moravia Perex, spol. s r. o., Trnkova 123; e-mail: info@moraviaperex.cz

PŘIJĎTE NA TANEČKY!

Termíny tanečků:

11. 2.; 10. 3.; 14. 4. 2016

**vždy v 15,⁰⁰ hodin
na Křenové 67.**

Srdečně zvou pořadatelé!

**Další číslo vyjde
v dubnu 2016**